

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 12. 1919, sp. zn. R I 498/19

Číslo: 347/1919

Právní věta:

Převod závodního podílu společnosti s r.o. právním jednáním mezi živými lze sice ve společenské smlouvě stížit, nikoli však nadobro vyloučiti. Tím, že dle společenské smlouvy vyloučen jest převod závodního podílu právním jednáním mezi živými, zůstává nedotčeno právo společníkova věřitele k exekuci na závodní podíl.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.12.1919

Spisová značka: R I 498/19

Číslo rozhodnutí: 347

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V exekčním řízení proti A-ovi zabaven byl jeho závodní podíl na společnosti s r.o. Prokázav společenskou smlouvou, že dle jejího VIII. článku nesmí závodní podíl společnosti jednáním mezi živými býti postoupen, navrhl dlužník, by exekuce byla dle § 39 čís. 2 ex.ř. zrušena. Exekuční soud návrh zamítl, poněvadž úmluva o nepostupitelnosti podílů má sice účinek mezi společníky, nemůže však působiti vůči třetímu věřiteli, ježto by tímto způsobem mohlo v každém případě exekuční uspokojení věřitelů býti mařeno, an by dlužník soukromou úmluvou s třetími osobami mohl majetek svůj nepřevoditelným prohlásiti a tak disposici věřitelů odníti. V zákoně pak nikde není předpisu, že by soukromou úmluvou mohly určité druhy majetkové býti prohlášeny za nezabavitelné a z exekuce vyloučené.

Rekursní soud zrušil exekuci.

Důvody:

Dle ustanovení odstavce VIII. společenské smlouvy nesmí dlužník závodní podíl, jenž tvoří předmět exekuce, právním jednáním mezi živými postoupiti. Dle § 76 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř.z. může býti učiněn ve společenské smlouvě převod podílu závislým na dalších podmínkách. Z toho vyplývá, že dovoleno jest i úplné vyloučení převodu podílu smlouvou a že tudíž smlouva zřízena byla

po zákonu. Důsledkem toho jest i exekuce na takovýto podíl po zákonu nepřípustnou, třeba o tom výslovné ustanovení do zákona přímo pojato nebylo, ježto jinak by neměla významu nepostupitelnost podílu, jež chráněna jest zákonem.

Nejvyšší soud obnovil usnesení exekučního soudu.

Důvody:

Otázku, zda ustanovení čl. VIII společenské smlouvy, dle něhož závodní podíl nesmí společník právním jednáním mezi živými postoupiti, jest právně účinným a vadí tudíž exekuci na závodní podíl, dlužno při správném výkladu zodpověděti záporně. Dle § 76 odst. 1 zákona o společnostech s r.o. jsou závodní podíly převoditelné a zděditelné. Dle odstavce druhého téhož paragrafu činí zákon převod závodních podílů právním jednáním mezi živými závislým na sepsání notářského aktu a dodává v třetí větě téhož odstavce, že ve společenské smlouvě může se převod učiniti závislým na dalších podmínkách, nanejmeně na souhlasu společnosti. Porovnájí-li se vespolek řečená ustanovení zákona, nutno dospěti k úsudku, že ve společenské smlouvě lze sice převod závodního podílu právním jednáním, mezi živými stanovením dalších podmínek mimo zákonnou náležitost zřízení notářského aktu stížiti, že však dovoleno není, by převoditelnost závodního podílu právním jednáním mezi živými byla ve společenské smlouvě vůbec vyloučena. Neboť dovoluje-li zákon, neklada jinak zásadně překážet převoditelnosti závodního podílu, by převod učiněn byl závislým na dalších podmínkách, vyslovuje tím, že podmínky ty nesmí se rovnati úplnému vyloučení převodu, pokud se týče, že nesmí se převod prostě zakázati, ježto v těchto případech nejedná se o další podmínky, nýbrž o zákaz převodu, ustanovení § 76, odstavec druhý jest výjimkou ze zásady odstavce prvního téhož paragrafu a nutno je proto přesně vykládati. Dle motivů k § 76 zákona o společnostech s r.o. uvažováno o tom, zda v zájmu immobilisování účasti na společnosti nedoporučovalo by se, převod závodních podílů mezi živými buď zcela vyloučiti nebo po zákonu podrobiti souhlasu společnosti. I to, i ono bylo však odmítnuto a podotčeno: „Třebaže však souhlas společnosti k zcizení nelze učiniti obligatorním, není nicméně závady, by společnosti stanovení tohoto práva ve smlouvě nebylo přiznáno, jakož i, by zákonné vytčené podmínky zcizení nebyly smlouvou stíženy.“ Připouští se tudíž i dle motivů sice stížení převodu, vyloučení jeho jest však i motivům cizí. Ježto pak, jak dolíčeno, řečené ustanovení čl. VIII, společenské smlouvy příčí se zásadám § 76 zákona o společnostech s r.o., nemá dle § 4, odstavce 2. téhož zákona právního účinku a nemůže proto navrhované exekuci na závodní podíl býti nikterak na překážku.